

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond:
odată 7 cr., a doua oară
6 cr., a treia oară 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii»
în
Blaș.

Anul V.

Blaș 8 Iunie 1895.

Numărul 23.

Un jubileu.

Kulturegylet-ul ardelenesc și-a serbat jubileul de 10 ani în zilele trecute în inima Săcuimii, în Odorhei.

Serbarea a fost mare și frumoasă. S'a făcut cu o însuflețire și cu o participare, cari trebuie să ne umple de stimă față de cei ce conduc acea reuniune.

Resultatele constatate trebuie chiar să ne uimască, de orecă reuniunea această a cheltuit pentru scopuri culturale în anul trecut de gestiune 60,000 fl. și pe lângă aceasta și-a sporit capitalul cu 80,000 fl. Va să zică, a făcut într'un an aproape atâta, cât am făcut noi în vre-o 27 ani cu „Asociațiunea Transilvană“.

Datele aceste singure sunt de ajuns pentru a ne inspira serioase îngrijiri.

Ne place a ne tot bate peptul, a ne numi popor purtător de cultură în resăritul Europei, — dar la fapte suntem pitici. Tot, ce facem, — e gură și sfară. Activitate nu este pe nici un teren al vieții noastre naționale. Scriem articoli însuflețiți, facem adrese de ade-rință către unul și către altul, apoi ne certăm noi între noi, ne numim ultra-ști și moderați, trădători și români verzi, — și într'aceea „Asociațiunea“ noastră abia vegetează și nu este în stare a susține macar o singură școală populară.

Și apoi tot ungerii sunt de vină, dacă noi dăm înderept.

O spunem franc: de câte ori cetim

raporturile despre adunările Kulturegylet-ului, ni-se umple inima de amărăciune. Kulturegylet-ul încă e o întrunire de natură privată. Statul nu-l face favoruri deosebite nici lui. Și totuși Kulturegylet-ul infloresce pe și ce merge, ér noi umblăm pe calea racului.

E într'adevăr durerosă starea noastră. Tot cu politica și ér cu politica. Și într'aceea perdem din teren pe fiesce care și. De ce? Din vina și trândăvia noastră.

Să nu ni-se impute pesimism. Nu trebuie să ne băgăm în samă pericolele. Trebuie să ne însemnăm, că Kulturegylet-ul este un contrar, de care foarte mult trebuie să ținem cont.

Contele Bethlen, președintele Kulturegylet-ului, a spus-o în vorbirea sa apriat, că scopul lor este magiarisarea țării și în special magiarisarea Ardelului.

Vor ride unii și vor dice: Las să cerce! Nebun gând! N'au să isbutescă!

Cine astfel grăesce, e păcătos și orb. A nega, că dăm înderept, însemnă a-ți închide ochii înaintea faptelor. Locuri, pe unde înainte de asta cu 5—6 ani nu se aușia graiunguresc, aș sunt copleșite. Și ce e mai mult, se lătesce magiarisarea și printre popor.

Noi într'asta încă nu am vedé pericul. Nu suntem atât de șoviniști, cât cunoscerea unei limbi să o privim de nefericire.

Dar aceea, de ce noi ne temem, e,

că poporul învățând limba magiară în proporție va negliga limba sa și înstrăinându-se de limba sa se va înstrăina și de némul său.

Astfel vedem, că s'a întâmplat în unele părți, și tot astfel are să fie și pe airia. De ce? Pentru că noi nu-i dăm poporului acele momeli, pe cari o puternică acțiune contrară i-le pôte da. Pentru că noi nu ne-am îngrijit din capul locului a lega poporul de noi prin instituțiuni puternice, cari să-l opréscă pentru totdeauna dela ori ce pericul de înstrăinare.

Éta de ce suntem îngrijați. Éta de ce atragem atențiunea alor nostri cu totă serioșitatea asupra activității Kulturegylet-ului.

Să nu o nesocotim, să nu ne lăsăm în mâna sorții și să nu ne mâniăm pe contrarii nostri. Ei își apără interesele lor și pentru apărarea lor desvöltă zelul cel mai frumos și realizéază succesele cele mai splendide.

În loc de a ne mânia, să luăm esemplu dela dînșii. Aceea, ce dînșii fac, să facem și noi în ora a unspre-decea.

Să ne grupăm cu toții în jurul Asociațiunii noastre, să adunăm la o comună și armonică lucrare tot, ce are poporul nostru mai distins. Să facem, ca și Asociațiunea noastră să pótă împlini misiunea ei așa, pe cum Kulturegylet-ul și-o împlinesce pe a sa.

E cestiune de luptă pentru esi-

Feuilleton.

Inelul.

Care a fost inelul cel dintâi? Ne întărim pentru inelul de nas sau pentru belciug. Acesta ca podoba a feței a fost blăsit în vechimea cea mai înaltă. Ca toate nelele își trage și el originea din resărit. Inelurile cele mai vechi, cari grăesc despre nele, sunt resăritene. Inelele de nas le-au primit ómenii dela boi și dela cămile. Acestora își tragea adese ori câte un inel de fer, le lemn ori de alt material prin nare, și ómenii în sfârșit aflară, că inelul acesta împodobesce, și-și împodobira și nările sale cu inele. Inelul de nas îl găsim la Beduini, la mulți Africani și chiar și la Americani. Din s. Scriptură șcim, că Madianitenilor le plăcea podoba acesta. Israillitele încă o purtau lăsându-o, să le atirne preste gură. El une oria avea un diametru și de 8 cm. Podoba acesta era plăcută și după aceea. Talmudul concede, ca Israillitele să pörtă inelul de nas și în și de sâmbătă.

Din nări inelul pare a fi ajuns în urechi. În Asia ómenii purtau în timpuri străbune inele de corn, de argint ori de aur

în urechi. La Israilliti purtau bărbații și femeile inele de urechi. Locuitorii Asiei pörtă nu numai câte un inel în ureche, ci de urechile lor atrnă o mulțime de inele. În inelele acestea deja în vechime erau întărite petri scumpe. Elinii încă cunoseau usul acesta. Ieronim (pe la 400 în. de Chr.) se plânge asupra luxului de a purta petri scumpe în urechi. Romanii încă aveau inares sau inele de urechi. Și Germanii cunoseau deja în timpurile cele mai vechi aur de urechi și inele de urechi.

Din ureche inelul a făcut o săritură până pe braț și de acolo îndată și pe picior. În resărit purtau verigi de braț și de picior. Verigi de braț purtau Indii, Meșii, Persii, Arabii, și anume atât bărbații cât și femeile. Svetoniú în istoria împéraților romani ne spune, că și în Africa purtau ómenii verigi de braț. Israillitele purtau verigi atât pe brațul superior cât și pe cel inferior. Așa a ajuns inelul pe încetul până la închietura mâinii. Adese ori se purtau mai multe verigi de braț. Saltătóarele din India purtau inele de braț, de cari erau atirnaté zurgălae. Elinii încă cunoseau inele de braț și amintesc forma lor sulegetă. Romanii încă purtau o podoba a brațului, carea o numiau armilla.

Ea era o verigă pe brațul superior ori pe cel inferior. Veriga asta se da și ostașilor binemeritați ca o podoba de onóre. Acestă verigă pare a fi fost decorațiunea militară cea mai veche. La Saxonii încă se găsesce inelul de braț deja în timpuri vechi. El era mai ales podoba regilor, poștilor și eroilor. Poștilor și eroilor le da regele un inel de braț spre aducere aminte ori pentru a-i onora prin acesta.

Timpul mai noú nu a prea avut, ce să mai inventeze în privința acestui articol industrial. Tot, ce se pörtă acum ca inele sau verigi de braț, se găsesce deja în timpurile cele vechi.

Veriga de picior în timpurile mai noué a perit aproape cu desevărsire. Ea se mai găsesce încă la câteva némuri din Asia și la Beduini. În poeziile Arabilor verigile de picior au o rolă foarte însemnată. Ele erau în folosință și la Meșii, Persii și Egipteni. Herodot amintesce, că Libienii încă purtau verigi de picior fabricate din aramă. Plutarch ne spune, că Egiptenii și Egiptenele purtau cu drag astfel de verigi gătite din metal scump. Israillitele încă purtau verigi de picior, cari une oria aveau lățime și de patru degete și erau împodobite cu lanțuce

stintă. Cu armele, cu cari te atacă, cu acele trebuie să te aperi.

Noi condamnă tendința Kultur-egylet-ului. Dar dacă odată nu o putem nimici, nu ne rămâne alta, decât să ne apărăm.

Fie, ca cuvintele noastre, cari din incidentul jubileului de 10 ani al Kultur-egylet-ului le adresăm, să nu resune în pustie.

Fie, ca adunarea din est an a Asociațiunii să fie începutul unei ere noue în lupta pentru apărarea existenței și a individualității noastre naționale.

Faxit Deus!

Satisfacția lui Bánffy în afacerea Agliardi. — „La Lega Lombarda“ din Milano în numărul său din 26 Mai scrie următoarele:

„Informațiunile, cari pot să se cetască mai la vale, nu le vor combate, pentru că ele purced nemijlocit dela o persoană, a cărei declarații nu suferă îndoială. Comunicatul sună astfel: După ce liberalii din Budapesta au făcut larmă așa de mare împotriva nunțiului, și după ce Bánffy, încurajat tot mai tare prin acelea anumite lucruri Vienesene neînțele se, mai pe urmă s'a legănat în sperarea aceea, că nunțiul Agliardi va fi revocat: secretariul de stat cardinalul Rampolla cu prilejul obișnuitei recepțiuni a corului diplomatic s'a simțit îndemnat a aduce cu ambasadorul austriac în vorbă incidentul unguresc și l-a provocat în mod de tot formal, să subțernă Sfântului Scaun dovețile acelea, pe basa cărora guvernul unguresc a susținut, că nunțiul papal a vătămât datorința sa și a trecut marginile competenței sale. Conte Revertera la cuvintele cardinalului secretar de stat n'a putut să răspundă altceva, fără numai să declare, că în cauza aceasta a scris deja în mod oficios guvernului său. Cu câteva zile înainte de asta ambasadorul Revertera a cercetat pe cardinalul Rampolla, pentru ca să-i ducă răspunsul guvernului. Guvernul Vienes a dat

prin reprezentatul său de scire Sfântului Scaun, că nu există chiar nici o cauză spre a face reclamare, și că el prin urmare nu are nici o cauză de a se plânge pentru purtarea monsignorelui Agliardi.“

Dacă acestea așa s'au împlinit, atunci lui Bánffy ministerul de externe i-a dat din nou satisfacția meritată declarând, că a spus neadevărul, când a acuzat pe Agliardi înaintea dietei din Budepesta.

Kulturegyletul și catolicii. — „Közművelődés“ din Alba Iulia în numărul său din 1 a c. publică un articol plin de tânguire asupra activității, ce a dezvoltat-o kulturegyletul ardenelesc în cei dintâii 10 ani ai existenței sale.

Etă câteva espectorări:

„Resprivirea“ istorică preste antecedenții, preste formare, preste organizare și preste cele dintâii IX adunări generale: acestea sunt lucruri cunoscute, în istorisirea cărora vicepresidentul și secretariul prim jăcă un joc admirabil de acrobat în mămuțarea cultului lui Kossuth.“

„Suris cuprinde pe omul inteligent, când vede, cum vicepresidentul și secretariul prim se tolesc pentru asigurarea caracterului de stat al instrucțiunii, și cum varsă nu lacrimi de crocodil, ci adevărate lacrimi calvinesci, pentru că „în direcția asta dorința ori îndiginta națiunii în măsura recerută“ încă nu a putut să se ralizeze.“

Și așa mai departe.

Dar tânguirea culminează în considerarea sumelor. În 10 ani kulturegyletul a dat spre scop catolic 13,550 fl., spre scop calvinesc 5433.33 fl., spre scop luteran 1200 fl., spre scop unitar 1500 fl., pentru școlile de stat 2290 fl., spre alte scopuri 123,742.13 fl. Și „Közművelődés“ susține, că acestea alte scopuri au fost numai scopuri calvinesci.

Fie-le de bine fraților catolicii unguri. Puteau ei să scie dintru început, că ei vor fi cei păcăliți. Și cu toate acestea în simpli-

itatea lor au dăruit pentru kulturegylet sume colosale, sume cu mult mai mari decât calviniștii. Gândiaș, că kulturegyletul va nimici nemiul românesc, și gândiaș, că prin acesta aduc lui Dumnezeu jertfă bineprimită.

Încă odată le dăcem: Fie-le de bine!

Consecință ciudată. Cetitorii nostri își vor aduce încă aminte, că între noi și între Rsmul dn canonic Dr. Augustin Luran a fost o diferență cam măricică. Dacă diferența aceasta până astăzi încă nu s'a aplanat, mărturisim, că vina nu o purtăm noi. Dacă în dl Luran ar fi macar și numni un picur de iubire desinteresată față cu biserica lui, atunci nu ne-ar fi trimis declarația aceea cunoscută, în care își preamărește virtuțile sale, ci ne-ar fi trimis alta, în care ar fi declarat solemn înaintea lumii, că el la nici un cas nu va primi, să fie episcop la Lugos. Ne-am fi bucurat atunci, pentru că am fi vădit atunci biserica noastră și în special diecesa de Lugos scăpată de un pericol mare. Dar după ce dl Luran îndemnat de virtuțile sale escelente în declarația aceea nu a făcut-o aceasta, ci mai virtos și-a laudat virtuțile acelea, érá pe noi ne-a declarat de plini de patimi, noi cestiunea Luran nu putem să o privim de delăturată.

Dl Luran în procesul referitoriu la pretinsul atentat dela Bocsig provocase pe acusatorul protopopul Ioan Papp, ca să deprindă virtutea creștinescă și să-și retragă acusa. Érá acum aflăm, că tot dl Luran deprinde virtutea creștinescă astfel, că intențază „Vulturului“ proces pentru vătămăre de onore. Adevărat că aci pot să se aplice cuvintele: „Ja, Bauer, das ist was anderes!“ În procesul dela Bocsig se tracta numai despre onorea unui biet protopop, pe care l-au fost învinuit numai cu plănuierea unui atentat asupra vieții monarhului, și învinuirea asta au făcut-o, pentru ca să se potă dice despre preoțimea noastră preste tot și despre poporul nostru, că e trădătoriu. Érá acum se trac-

și cu zurgălae. Motivul model cestei din urmă se dice că a fost de totului tot ciudat: se dice, că bărbații une oria voiaș cu ori ce preț, să scie, că unde merg soțiile lor, ceea ce le-o spuneau zurgălaele acelea. Asupra scumpetii acestor verigi se tângue deja și profetul Isaie. Elinele și Romanele încă purtară cu drag podoba aceasta a piciorilor, dar la Romani mai târziu o mai purtau numai femeile prostituate. Cu toate acestea se dăruiaș astfel de verigi dețelilor, și amaniș le dăruiaș aleselor sale.

Érá ce privește inelele, cari se potă în degete, originea lor este tot așa de necunoscută ca și cea a celorlalte inele. Se crede înse, că ele s'au inventat nu într-atâta pentru împodobire, ci mai virtos pentru a păstra degetele gingașe și subțirele. La Israeliți, atât la bărbați cât și la femei, usul lor era foarte general. Se deprindea în inele un adevărat lux. În Egipt s'au găsit foarte multe inele, și scrutările mai noue au ajuns la rezultatul acela, că inelele cele mici Egipteni le folosiaș și în loc de bani mărunti. La Elini usul lor s'a generalizat numai mai târziu, și mulți scrutători au negat în chip absolut, că Elinii cei vechi ar fi purtat inele în degete. Scirea, că Alesandru cel Mare la despărțire a dat lui Perdicas inelul său de sigilat, adese ori se consideră de urma cea mai veche despre aceea, că la Elini ar fi fost în folosință inele cu sigil. Dar părerea asta nu e întemeiată, căci se găsesc urme mai vechi de felul acesta. Zaleucos, legislatorul Locrilor, care a trăit pe la an. 700 în. de Chr., a oprit a purta în degete inele

de aur. Așa dară pe timpul lui se purtau inele de acestea. Solon, care a trăit la an. 600 în. de Chr., a publicat o lege, ca nici un fabricant de sigile să nu păstreze pe sama sa copia sigilelor de pe inelele, cari le gătiaș la comanda altora. E deci lucru vedit, că pe timpul lui Solon a purta în degete inele cu sigil era un lucru obișnuit. La Romani încă din vechime erau în us astfel de inele, dar la început numai de cele de fer. Se amintesc, că patriții purtau inele de fer. Inele de aur purtau numai solii. Dar mai târziu pe timpul, când Hannibal se rășboia asupra Romei, era deja lășit usul de a purta în degete inele de aur ca însemne onorifice, și se pare, că comandantii romani mai înalți aveaș privilegiul de a purta inele de acestea. Se istorisesc, că după o luptă, în care Romanii au fost bătuti, Hannibal dintre Romanii cei căduți a cunoscut de pe inele pe tribunii oștii romane și a dispus, să li-se facă înmormintare onorifică. Mai târziu plebei purtau inele de aur, și acestea de multe ori erau împodobite și cu petri scumpe. Deja și la Israeliți se gășiau petri scumpe în inelele din degete. Pe inele de acestea în Roma se spesau sume foarte mari. La Germanii cei vechi erau mai prețuite verigile de braț, dar cu toate acestea erau în folosință și inele, cari se purtau în degete. Chiar și Slavii cei vechi trebuie că au purtat în degete inele, căci în mormintele lor s'au găsit foarte multe inele de bronz de mărimi diferite, dintre cari unele se potrivesc numai în pegete. (Va urma.)

Date statistice interesante.

Analfabeții în Europa. Numărul celor ce nu scii ceti, cu toate că raporturile școlare în timpul mai nou a progresat foarte tare, în unele țări totuși este încă foarte mare. După statisticele oficiose cad acum pe 1000 de recruți în Svedia 4, în Elveția 5, în Germania 12, în Olanda 18, în Franța 123, în Anglia 127, în Belgia 154, în Austro-Ungaria 388, în Italia 480, în Spania 700, în Rusia 738 analfabeți sau de aceia, cari nu scii ceti.

Năi perdute. După statistica publicată de bureanul „Veritas“ în anul 1894, carele a fost foarte furtunos, într-un cât a putut să se statorască, au perit 1088 năi și anume 885 corăbii cu vintrele și 203 vapóre.

Producția de bere în Germania în anul 1894 a fost de 34.384,547 hl, cu 1.213,436 hl. mai mare decât în anul 1893. Consumul anual după om a fost în Bavaria de 222 litre, în Virmtenberga de 171 litre, în Baden de 102 litre, în Prusia de 91 litre și în Alsația de 70 litre.

Producția Aluminului în America de Nord a crescut foarte tare. În an. 1888 s'au produs 9,500 kg., în an. 1889 s'au produs 22,000 kg., în an. 1890 s'au produs 30,500 kg., în an. 1891 s'au produs 75,000 kg., în an. 1892 s'au produs 130,000 kg., în an. 1893 s'au produs 171,000 kg., érá în an. 1894 s'au produs 321,000 kg. de aluminii. Dacă producția lui va progresa tot în acest chip, atunci prețul lui va cădea așa de tare, cât pe lucetul va înlocui arama.

téză despre onóra însu-și dlui Lauran. În procesul dela Boesig calumnia a aruncat-o protopopul Papp în față o fõe unghurésă seriosă, și împrejurarea acésta pretindea imperios deprinderea virtuții creștinesci prin retragerea acusei. Érá acum pretinsa vătămă de onóra a dlui Lauran a comis-o o biétă fõe românescă umoristică, și prin urmare aei nu are loc iertarea purcésă din iubire creștinescă, ci numai dreptatea cea mai severă și mai inexorabilă.

De altmintrea ne bucurăm de procesul „Vulturului“. Acum dl Lauran va puté să continue cuvântarea sa despre patriotismul său.

Érá fratelui Genț dela Haieș II dăm sfatul, ca acum să binevoésă a ținé și dlui Lauran o prelegere din etica creștină și din exegeza s. Scripturii.

De închiare mai adaugem următoarele:

„O recensiuine.

- »Ce păcat ne asupresce,
- »Ce blăstēm ne năpădesce:
- »Ceea ce unul ridică,
- »Vine altul și o strică.

„Cu durere am cetit în colónele prețuitei noastre foi „Unirea“, unde până acuma când era vorbă despre persóne, totdeauna am observat o cuvenită cruțare, în timpii mai din urmă înse prețuita noastră fõe s'a abătut póte și prea tare dela conduita sa de până acum. Așa când se ventilă cauza, că în cât ar fi apt și acomodat dl canonic Lauran de a fi succesorul Măritului și Iubitului nostru Mitropolit în scaunul episcopesc de Lugos; acest binemeritat domn Canonic se atinse atât de greu, cât noi am comite o mare greșală a lăsa acéstă causă fără pic de recensiuine. Deci ca să se vėdésă adevėrul, „ut veritas pateat, ut veritas placeat, ut veritas moveat,“ érá cei ce nu cunosc mai de aprópe pe sus numitul domn Canonic, să se scie orienta, noi preoții tractului protopopesc de Șiria, ca cei ce am avut în viață nenumărate ocașuni de a-l cunósce mai de aprópe, mărturisim în public, că ne simțim fericiți și norocoși, că în Veneratul nostru Capitul avem un canonic ca dl Lauran, care prin conduita și înțelepciunea sa, prin caracterul său adevărat preoțesc și catolic ar face onóra ori căruí corp religios din țară, și cutezăm a asera, că va fi fericită acea diecesă, care îl va avé de Archiepiscopul, érá în special pentru diecesa noastră își are meritele, cari lung timp nu vor fi uitate, încât deși noi dorim rėsplata meritelor câștigate, trebuie să mărturisim, că diecesa noastră ar suferi o simțitoare lacună, când sus numitul domn canonic s'ar depărta din jurul nostru. În interesul adevėrului înse ne simțim datorii a face în public acéstă declarațiune, ca cei iubitori de adevěr să se póta orienta.

„Șiria la 5 Iun. 1895.

Pentru district
Marou Păscuț
protopopul.

Vedeți, fraților, că noi nu șovăim de loc a vė publica scrisorile protestătore, întru cât admite spațul îngust al foilor noastre. Érá pe cele ce ne-au sosit și apróbă cele ce am scris noi, de o cam dată suntem hotărâți a nu le publica. Place-vė acésta?

Nu scim înse, cum îi vor plăcé dlui Lauran scrisorile dvóstre. De cumva îi sunt pe plac astfel de cădiri, atunci înzădar îi lăudați „caracterul adevărat preoțesc și catolic“.

Și apoi, fraților, ați fi putut băga de

samă, că pe noi nu ne dóre de persóne, ci de causă. Am susținut, că dl Lauran ca episcop ar fi un pericol pentru biserica noastră. Și dela acésta nu ne vor abate cădirile, ce le face unul ori altul dlui Lauran. Pe noi ne dóre de binele acestei biserici. Dacă pe alții îi dóre mai tare de dl canonic Lauran, nu noi, ci ei vor rėsponde înaintea lui Dumnezeu.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Escelența Sa P. S. D. Mitropolit Dr. Victor Mihályi de Apșa a făcut cunoscută intronisarea în scaunul mitropolitan de Alba-Iulia tuturor episcopilor catolici din țară, pe cum și oficiatelor civile-politice, cu cari are de a face în cele oficióse.

Prin circularul dat din ședința consistoriului plenar ținută la 27 Maiu 1895 aduce și la cunoscința clerului archidieceșan introducerea sa în scaunul archiepiscopesc. După ce îndemná clerul la zel apostolic, Escelența Sa închie circularul cu următoarele: „Din partea noastră promitem și de astădată, cum că cu ajutoriul lui Dumnezeu tóte puterile noastre le vom întrebuița în sensul sfințelor canóne numai pentru binele sfințelor noastre biserici și dezvoltarea aședămintelor religiose și culturale, primite ca moștenire dela preademiții nostri antecesori, și ca să o putem face acésta cu succesul dorit, cerem cu încredere sprinjinul și conlucrarea promptă a întreg Veneratului cler.“ Noi credem, că clerul nostru, consciu de sublima sa misiune, va da Înaltului Archiepiscop concursul de lipsă spre realizarea nobilelor sale intențiuni.

Roma.

Eminentul cor al cardinalilor de nou e în doliu. Cardinalul Ludovic Rufto-Scilla a reposat la 29 Maiu în etate de 55 ani. Defunctul se trage din familia principescă Rufto de Palazzuolo, și dedicându-se statului clerical, prin talentul și diligența sa a prestat mari servicii bisericii. În 1877 a fost numit archiepiscop titular de Petra și nunțiu apostolic în München. În anul următoriu a ocupat scaunul archiepiscopesc de Chieti, érá în 1889 Sfinția Sa Leo XIII l-a numit major domus în Vatican, și în 14 Dec. 1891 l-a creat cardinal. Ca atare a fost membru în congregațiunea pentru afacerile episcopilor și ale monachilor și în cea a riturilor.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În decursul vacanțelor lungi de vară e datină, ca deputații să-și cerceteze pe alegătorii spre a le da samă despre activitatea dezvoltată în dieta țării. Începutul peregrinajului la alegători l-a făcut ministrul de comerț și comunicațiune Daniel Ernő, care în 31 Maiu a cercetat pe alegătorii săi din Panciova, unde a spus programul guvernamental, care se baséză pe pactul din 1867. Guvernul voesce, să esecuteze în tótă integritatea reformele bisericesci politice, fără a vătămă simțul religios al cetățenilor; apoi se va ocupa de reforma administrativă și de

interesele economice ale țării. Recomandă alegătorilor săi îmbrățișarea meseriilor. Apoi reflectând la serbarea mileniului țice, că acésta va documenta lumii, că națiunea magiară își implinesce misiunea culturală, ea îmbrățișeză la sinul său ca pe surori pe tóte naționalitățile și le împărtășesce de drepturi și libertăți egale.

Ministrul de justiție Erdély Sándor a călătorit în 1 a c. la alegătorii săi din Pojon, unde céta liberalilor l-a primit cu mari ovațiuni, érá neliberalii cu „abzug“-urii. Vorbirea ministrului nu spune nimic nou, ci numai laudă politica liberală cu îndatinatele frase. În tosturile ținute la banchet oratorii, — înfierbiuțați nu numai de liberalism, ci și de alcool, — atacă cu vehemență partidul poporal și preoțimea.

Nici dările de samă ale celorlalți deputați nu ne presentă ceva nou și important.

În 1 a c. la Zichyfalva s'a ales ca deputat dietal candidatul guvernului Daniel László cu 1026 voturi față de preotul catolic Babinszky, care pășind cu programul partidului poporal a obținut numai 86 voturi.

Austria.

După debateri și compromise nenumărate a succes comisiunii în cestiunea reformei electorale să póta, să pășescă înaintea parlamentului cu două proiecte de lege, dintre cari unul se ocupă de reprezentarea mai ecuitabilă în parlamentul central a singuraticelor provinciilor ale imperiului, érá celalalt cu însuși sistemul electoral. După aceste proiecte parlamentul imperial ar fi să albă în viitor 400 deputați, anume 353 ai curiilor marilor proprietari, camerelor comerciale, orașelor și comunelor rurale, la cari se mai adaug 47 ai curiei a cincia. În noul proiect s'a păstrat principiul reprezentării după branșe, rămânând cu privire la cele 4 curii dintăi dispozițiile legii electorale de mai înainte neschimbate. Curia a cincia va cuprinde pe toți cetățenii, cari solvesc dare directă, dară mai puțină de 5 fl., cari până acum nu avea drept de alegere. În acéstă curie vor fi două clase: clasa primă are în diverse provinciile 34 mandate și cuprinde pe toți cei ce plătesc dare directă 1—5 fl., érá în clasa a doua cu 13 mandate vin toți cei ce plătesc dare sub 1 fl. și aceia cari nu plătesc dare, dară sunt înscriși la vre-o cassă pentru ajutorarea morboșilor. Proiectele aceste au întimpinat mare opoziție în sinul comisiunii și cu atât mai virtos vor fi combătute în ședințele parlamentare. Dela ele depinde viața cabinetului Windischgraetz.

În consiliul comunal din Viena creștinii sociali au ajuns să fie hotărâtori, din care causă primariul liberal Dr. Gröbl și-a dat dimisiunea. În 29 Maiu fiind nouă alegere de primariu a fost ales viceprimariul și cunoscutul conducătoriu al creștinilor-sociali Dr. Lueger obținând majoritatea recerută de 70 voturi. Dară el nu a voit să primescă postul de primariu, ci a ridicat ședința. Poporul a manifestat în mod sgomotos pentru

creștinii sociali și în contra liberalilor, dintre cari pe unii i-au maltratat pe stradă. Guvernul a disolvat consiliul comunal și pentru conducerea afacerilor a numit un comisar instituindu-i spre ajutorare o comisiune din 8 membri liberali, 8 social-creștini și 1 neutral al consiliului disolvat. La nouăle alegeri creștinii-sociali sperază, să obțină o majoritate impunătoare.

Tote foile semite și flosemite deplâng căderea liberalilor din Viena. Și au cauză de a o plânge, căci exemplul capitalei va fi urmat și de cetățile de prin provincie, și e cea mai bună dovadă, că creștinii nu au nevoie de liberali și de jidanii. De s'ar deștepta și la noi cât mai curând conștiința de creștinii spre a ne mântui odată de absolutismul falsului liberalism.

Franța.

Liberalismul frances, al cărui aderenți poartă pe limbă numai interesele poporului, în realitate înseși își ved de treburile lor, de nou e demascat. În ședința din 1 a c. a parlamentului deputatul Rouanet a arătat, că mai mulți deputați sunt compromiși în abuzurile și defraudările comise la construirea căii ferate de sud, cari abuzuri formază o nouă „Panama” francesă.

Royalistii era dau semne de viață. În ședința din 31 Maiu a senatului marchisul De l'Angle a interpellat cu privire la participarea Republicii la serbările deschiderii canalului de Kiel. El a recunoscut, că Germania are un domitoriu iubitoriu de pace, dară sperază, că și în Franța se va restaura monarchia. Nu se indoesce, că Francesii vor fi bine primiți la Kiel; dară unde rămâne ambițiunea Republicii, care trimite năile sale la o serbare a Germaniei chiar în ziua aniversării bătăliei dela Waterloo? Amintesce tot odată și despre Alsatia și Lotaringia. — Ministrul de externe Hanoteaux a declarat, că participarea Franței la serbările din Kiel e numai un act de curtoisie internațională.

Italia.

La alegerile suplitoare din 3 a c. opoziția a învins în 32 locuri, era guvernul în 25. Numărul total al ablegaților din partidele opoziționale se urcă la 220, care număr va impune cabinetului Crispi. În Milan s'au ales ablegați dietali cu program radical republican. Cu ocaziunea alegerii poporul striga: „Să trăescă Milanul republican!” În Rimini un necunoscut prin o descărcare de revolvăr a vulnerat greu pe contele Luigi Ferrari, care a reeșit deputat față de candidatul anarhiștilor. Aten-tatorul până acum nu s'a putut prinde. Se crede, că e vre-un anarhist.

Procesul lui Giolitti în scandalosa afacere a „Bancei romane” se va începe în curând. El va rumpe vëlul, ce ascunde o mulțime de defraudări și abuzuri comise de liberali cu averea statului.

Norvegia.

În Norvegia de mult domnesce un puternic curent, care țintesce la desfacerea uniunii cu Svedia. Se pare, că în

timpul din urmă lucrurile au luat o altă față, căci pe cum se anunță, spre complanarea certelor referitoare la uniune toate partidele au primit proiectul următoriu: 1. Norvegia întru toate să fie egală Svediei; 2. să se formeze un guvern, care să fie în deplină conțelegere cu majoritatea storthing-ului; 3. pentru rezolvirea cestiunii referitoare la consulate și diplomație să se începă pertractări nouă. Retragându-se ministrul de esterne Lewenhaupt, locul lui a fost ocupat de cătră contele Douglas guvernatorul Upsalei. Despre acesta se susține, că ar fi mare contrar al pretensiunilor norvegiane, ceea ce îngreună numai complanarea divergențelor dintre Svedia și Norvegia.

Turcia.

Cestiunea armână da mult de lucru guvernului turcesc. Anglia, Franța și Rusia au prezentat Turciei un proiect de reforme cu privire la Armenia. Din Constantinopol se anunță, că consiliul de ministri ar fi respins propunerea puterilor europene. „Agența Reuter” află din Mouch, că delegații celor trei puteri au fost greu ofensați de poliția turcescă, ce erași va da ansă la note diplomatice.

La Djeddah în Arabia Beduinii au atacat pe viceconsulul Angliei, pe cel al Rusiei și pe secretariul consulatului frances, cari au făcut o excursiune afară de oraș. Cel dintâiu a fost ucis, era celalaltii doi greu răniți. Pôrta a dispus urmărirea culpabililor. Se anunță, că la Beyruth a sosit o escadră anglesă constatătoare din 20 de năi și 10 mii de omeni. O parte a escadrei anglese se va îndrepta spre Djeddah. Tot acolo a plecat și încrucșătorul frances „Cosmeo”. Deci situația în Turcia devine tot mai critică.

Din Macedonia.

Frații nostri din Macedonia se pare că încep să albă țile mai bune. Guvernul turcesc convingându-se, că nici Grecii nici Bulgarii nu-i sunt fideli, începe a prețui și respecta mai mult decât mai înainte elementul român, care singur îi este credincios. Despre acesta ne mărturiscesc o corespondență din Monastir (Macedonia) publicată în diarul „Timpul”, din care estragem următoarele:

„După legile otomane naționalitățile din imperiu sunt reprezentate atât la justiție în toate instanțele judecătorești, cât și la consiliul administrativ al vilaietului prin membrii lor aleși de popor. Durata funcțiunii acestor membrii sași magistrați este de doi ani. Astăzi fiind la ordinea țilei alegerea membrilor pentru tribunalele de prima instanță, în lista candidaților propuși de guvern figurază și Românul Costi Maza cu mențiunea: din partea poporului român.

O altă dovadă și mai palpabilă Esc. S. Valiului de înalta sa protecțiune față cu recenta manifestare culturală a Românilor este și recunoșcerea oficială a Eforiei române din Corcea. Sub precedentul valiului Esc. Sa Faik pașa s'a recunoscut Eforia centrală din Monastir. Sub actualul nu numai cea din Monastir continuă a fi recunoscută, dar încă se ordonă prefectului din Corcea, în urma cererii Românilor din acest oraș, să recunoască oficial Eforia lor ca auctoritate școlară română.

„Efectele salutare ale acestei organizațiuni a Românilor cu privire la dezvoltarea lor culturală n'au întârziat de loc a se manifesta. Din prima zi a înființării Eforiei vedem, că publicul român, acel public, care cu puțin înainte oropsia școala română, acum o îmbrățișează cu căldură și salută cu entuziasm emanciparea ei de sub regimul de turpitudine, în care a vegetat șeptespredece ani.

„Abia astăzi ne putem fâli, că avem școlii naționale în adevărata accepțiune a cuvintului. Rîndurile școlarilor, cari mergeau din ce în ce rărindu-se, acum au început a se completa. Școala de fete numără 120 de eleve și are perspectiva de a-și vedea în curând îndoindu-se numărul, dacă dnii eforii vor îngriji de un local mai spațios. În școala primară de băieți din ținți se adaugă noi elevi, de și suntem la finele anului școlar.

„Dar ceea ce trebuie să bucure și mai mult pe amicii Românilor Macedoniei, este deosebita atențiune, ce li-se da dela un timp încôce, din partea guvernului, care înțelege, că Românilor e rezervată inițiativa înfrățirii dintre creștinii și turcii în interesul patriei comune.

„Acastă schimbare spre bine, neobiceiuită în mișcarea națională română, a produs o impresiune penibilă în cercurile paneleniste. Arhiepiscopul grec a primit reprimande din partea șefului său de la Fanar, pentru că n'a lucrat cu destulă energie spre a zădărnici demesurile Românilor în privința aprobării oficiale a Eforiei. În urma acestor dojeniri arhiepiscopul a convocat mai multe întruniri la mitropolie, unde pe lângă alte măsuri a chemat pe aceia dintre cetățenii, cari visitaseră noul liceu cu ocazia inaugurării din Dumineca Florilor, și le-a făcut observațiuni în această privință. Răspunsul înse categoric al Românilor, cum că sunt Români și nu înțeleg, cum un prelat ademenesce pe popor a-și renega limba și naționalitatea, a produs o adevărată consternațiune printre grecotei.”

Delegațiunile.

Delegațiunile ambelor părți ale monarchiei s'au întrunit Joi în Viena. Delegațiunea ungară și-a ales de președinte pe contele Andrassy Aladar, membru al casei de sus și liberal incarnat, era cea austriacă pe prințul Ferdinand Lobkovitz, bărbat nou în delegațiunii și cu principii conservative.

Ambii președinți fac amintire în discursurile de deschidere despre mórtea archiducelui Albrecht, retragerea contelui Kálnoky și venirea în fruntea afacerilor esterne a contelui Goluchovski. Deși ambii președinți au vorbit despre aceeași materie, totuși forma vorbirii difere foarte mult.

Președintele delegațiunii austriace nu află cuvinte de ajuns spre a glorifica pe decedatul archiduce, vorbesce cu cea mai mare recunoștință despre activitatea contelui Kálnoky și da espresiunea celei mai depline încrederi lui Goluchovski.

Președintele delegațiunii ungare vorbesce despre archiducele Albrecht în stil oficios, recunoșce, că dl Kálnoky a lucrat 14 ani pentru conservarea păcii, dară da a înțelege, că politica lui orientală nu a mulțămît deplin pe Magiari.

La cauza retragerii face numai aluziune. Pe dl Goluchovski îl salută cu bucurie și-și exprimă speranța, că actualul ministru de externe cunoscând bine raporturile din Peninsula Balcanică va continua și validată cu succes politica urmată față cu statele balcanice. Ambii președinți pun în prospect votarea de sarcini nouă pentru armată.

Budgetul prezentat de guvernul comun pe 1896 cere ca cheltueli 153,599.288 fl., adică cu 4,219.375 fl. mai mult de cât în anul acesta. Din suma de 4,219.375 fl. se adaugă la budgetul armatei comune 3,563.000 fl. Suma cerută pentru lipsele armatei se urcă la 134,134.828 fl. E de însemnat, că de trei ani încôce budgetul armatei a crescut cu aproape 12 milioane floreni.

Mai nou

Sătmar 8 Iul. 8 ore în. de am. „**Basiliu achitat dela tot.**”

Spre a înțelege cuprinsul acestei telegrame facem cunoscut cetitorilor noștri, că iubitul nostru Vasiliu Lucaciū a fost escortat Mercuri dela Seghedin la Sătmar spre a fi de față la pertractarea procesului urdit contra lui sub cuvânt, că prin o scriptă ar fi ofensat pe un pretor. La pertractare Părintele Lucaciū și apărătorul său dl avocat Bredicean s'au purtat cu rezoluție, răsturnând cu argumente puternice aserțiunile procurorului; în urma acestora tribunalul s'a văduț silit a pronunța sentința de achitare.

Noutăți.

Serbarea Rusaliilor în Blaș era s'a putut ține cu solemnitate, și anume atât s. Liturgie cât și Înseratul. La amindouă a pontificat Escelența Sa cu mare asistentă. Cântările la s. Liturgie le-a executat corul teologic sub conducerea profesorului Ionaș și corul mixt condus de Iacob Murășan. După s. Liturgie s'a făcut procesiune la vii, unde Escelența Sa a binecuvîntat holdele și a botezat pe cei de față. A doua zi de Rusalii Escelența Sa a celebrat la biserică dela curte, carea de presente servește și de biserică parochială.

Din Archidieceasă. Multonorații *Beniamin Pop*, viceprotopop al Uioarei, *Zacharie Bran* viceprotopop al Biei și *Ioan Hațegan* viceprotopop al Dergii au fost numiți protopopi actuali ai tracturilor protopopesci concernente. M. On. *Ioan Pop* adm. protopopesc al Morlacei, *Georgiu Bărbat* al Blașului, *Alexandru Augur* al Fărăgaufi și *Iacob Macaveiū* al Dicio-Sân-Martinului, au fost constituiți de viceprotopopi actuali ai tracturilor protopopesci respective. Mai departe Multonorații *Alexandru Urdăcan* și *Silvestru Nestor* prof. gimn. și *Aron Pipiū* notariu și asesor consistorial au fost numiți viceprotopopi onorari, și în urmă Onoratul *Nicolai Tamaș* paroch în Grind a fost numit protopop onorariu. — On. *Basiliu Oprea* paroch în Mighindăia din tractul Medieșului a fost numit paroch la Mórdeș din același tract protopopesc.

Recepțiuni la Escelența Sa Mitropolitul. În 31 Maiu la 12 ore Escelența Sa a primit omagiile superiorilor, profesorilor și alumnilor dela seminariul teologic archidieceșan, apoi ale superiorilor internatului de fete și ale superiorilor internatului de băieți. La 4 ore d. am. a primit Escelența Sa în audiență omagiul corpului profesoral dela gimnasiu și pe cel dela preparandie, școala normală de băieți și școala de fete. Escelența Sa a doua zi de Rusalii a primit în audiență pe meseriașii români.

Societatea de lectură I. M. Clain a teologilor din Blaș a ținut Luni sera dela

6—7^{1/2} o ședință festivă în onórea Escelenței Sale I. P. S. D. Mitropolit, la care au fost de față Escelența Sa, câțiva membri ai Veneratului capitol catedral, superiorii și profesorii teologilor, pe cum și superiorii internatului Vancean de studenți și superioarele internatului de fete împreună cu câteva domne și domnișore din loc. Programul ședinței festive a fost bine ales și executat cu promptitudine. El a constat din următoarele puncte: 1. „Cuvînt de deschidere” de M. Hodárnău, președ. soc. 2. „Imn ocașional” de E. Sabo, cor bărbătesc de I. Murășan, executat de teologi. 3. „Carmen festum” odă ocașională de Generoso, declamată de E. P. Bota. 4. „Causa stagnării în literatura română,” disertație de M. Brumboiū; 5. „Ovidiū” actul V scena V (monolog) predat de M. Ilieș. 6. „În pămînt” cor bărbătesc de I. Murășan, esec. de teologi. 7. „Odă ocașională” de E. Sabo, cleric an. I. 8. „Dor de mare” de I. Murășan, solo cântat. de M. Jivanca. 9. „Dialog” din „Hoții” de Schiller predat de V. Giurgiu și V. Varga. 10. „Eū mă duc, codrul rămâne” cor bărbătesc de I. Murășan, executat de teologi. — Corul a fost condus de dl profesor de musică Iacob Murășan, căruia membrii societății îi datoresc deosebită mulțămită. Escelența Sa a rămas deplin mulțămît cu direcțiunea sănătoasă, în care lucră Societatea de lectură a teologilor, îndemnă părintește și încurajază pe membrii societății la studiu neîntrerupt, ca să potă fi la timpul său ministri apți și fideli ai bisericii și adevărați apostoli în mijlocul poporului credincios, și tot odată primesce a fi patronul societății, la ce a fost anume rugat în cuvîntul de deschidere.

Fundațiune nouă la Blaș. Fericitul Ioan Pop Bota, órecând ampioiat la tribunalul din Alba-Iulia, repausând la 13 Ian. 1888 a lăsat prin testament 1000 fl. ca fundațiune, din care să se dea în fiecare an câte 40 fl. ca stipendiū pentru tineri români gr. catolici cari umbli la școlă. La conferirea stipendiului sunt a se preferi consăngenii și și consătenii testatorului din Șardul de lângă Alba-Iulia. Administrarea fundațiunii a fost oferită Asociațiunii Transilvane, dară acesta nu a voit, șă o primescă, deórece fundațiunea are caracter confesional gr. cat. Pertractându-se deplin rămasul testatorului, executorul testamentar, dl Vasiliu Bașota avocat în Abrud în ziua de Rusalii a venit în Blaș și a oferit Veneratului capitol mitropolitan administrarea fundațiunii amăsurat intențiunii piului fondator. Însemnăm, că adaugându-se la capitalul de 1000 fl. și interesele din anul 1888 încóce, de present fundațiunea „Ioan Pop Bota” e de 1300 fl.

M. S. Monarchul în 4 a c. a sosit în Gratz, unde a pus pétra de închiare la noua universitate și a asistat la inaugurarea ei. Monarchul a fost primit cu ovațiuni grandioase.

Închisórea de stat din Seghedin a mai primit în sinul său ghietoș o jertfă, de astădată nu pe un român, ci pe preotul romano-catolic Lepsényi Miklós, care a scris în diarul său „Magyar Néplap” un articol infocat din incidentul sancționării proiectului de lege despre căsătoria civilă. Procurorul l-a intentat proces pentru crima de lesa maiestate, juriul l-a declarat de vinovat, era tribunalul l-a condamnat la 6 luni de carcer de stat, suferirea cărei pedepse a început-o dl Lepsényi acum. E de însemnat, că tot în această zi juriul din Pesta a achitat pe Zarándy Gáspár, acusat, că prin o epistolă deschisă adresată regelui și publicată în „Olvasd” ar fi comis crima de lesa maiestate. Să nu uităm înse, că Lepsényi e preot catolic, care a combătut căsătoria civilă, era Zarándy și „Olvasd” profesază principiul Kossuthiste, cari plac șovinismului magiar.

Din comitate. Pe cum cetim în „Tribuna”, la adunarea congregațiunii comitatense din 28 Maiu a comitatului Turda-Arieș diure puținii reprezentanți români abia au fost de față 10, și dintre aceștia trei, anume preoții noștri din Căpușul de Câmpie și Lechința și proprietariul Cormoș Sandrescu din Grebeniș au vorbit pentru apărarea intreselor poporului,

era alți trei membri români au votat cu dînșii. Dl Cormoș a pretins, să se depună și la bănci românesce bani de ai orfanilor. Dl Boeriū, preot în Lechința, combate propunerea comitetului permanent de a se arunca 5% după contribuție și pe poporul nostru din Ghiriș pentru înființarea școlii comunale. Dl Suciū preot în Căpuș sprijinesce recursul preotului nostru din Mischiū, care cere a se scuti gratulicii dela cele 5% pentru școala de stat. Dorințele Românilor înse au fost desconsiderate de majoritatea magiară. Causa desastrelor noastre în comitate trebuie să o ascriem și indolenței, de care sufer Români cu ocașiunea alegerilor municipale. Iura vigilantibus, non dormientibus subveniunt.

Liga culturală și-a ținut la 2 a c. congresul anual în Bucuresci sub presiunea dlui senator V. A. Urechia. În comitetul central au fost aleși dnii V. A. Urechia, Perșan-Buzeu, C. Cantacuzino, Delavrancea, G. Bursan, I. Bian, Balș și V. Rosetti. Congresul a proclamat membri de onóre pe dnii De Gubernatis, Trarieux, Clemenceau, Rochefort, Imbriani, Pandolfi, Carducci, Flourens, Gobat, Lowasseur, Fava, Castelar și Lueger. Pentru matriculele de stat ministrul de justiție a proiectat în minister o secțiune deosebită, cu conducerea căreia a încredințat pe secretariul ministerial Lukács György, care cu doi ani înainte de acesta a fost trimis în străinătate spre a studia acolo instituțiunea căsătoriei civile.

Statua maresalului Mac-Mahon s'a inaugurat Marți în Milano fiind de față și ministrul italian Moceni și o deputațiune francesă. Generalul Moceni în discursul ținut a relevat, că Italia nu va uita nici odată ajutorul eficace al generósei națiuni francesce pentru libertatea și independența Italiei; a rugat deputațiunea francesă, să asigure pe națiunea francesă despre amicitia Italiei. Generalul frances Vaulgrennant a mulțămît regelui și poporului italian pentru monumentul ridicat în memoria maresalului Mac-Mahon.

Răsbunarea lucrătorilor. În 2 a c. preste 1000 de lucrători au năvălit asupra farmaciei lui Török din Budapesta, din causă că prin folosirea medicamentului dat de acest farmacist a orbit copila unui lucrătoriu. Ferestrele și vitrina farmaciei au fost sparte, era păreții și porța bombardate cu petri. Poliția numai cu mare greutate a putut împărăștia pe tumultuanții infuriați. Casul orbirii l-a comunicat focea Socialistă „A Népszava”.

Inchinătorii diavolului. Focea italiană „Corriere Nazionale” scrie, că principele Borghese, care și-a dat celebrul său castel din Roma în chirie logei francmasonice „marele orient”, în zilele trecute, vóind a-și relua castelul, a trimis să-l examineze o comisiune constatătoare din ingineri, avocați, și preoți. În o sală francmasonii nici de cum n'au voit să permită intrarea comisiunii. Recurgend comisiunea la ajutorul gendarmăriei, cari deschidend ușa cu puterea, în fundul salei era ridicat o formă de altariu, în jur pe lângă păreți erau scaune aurite, era dinaintea altariului era un tron de pe care Lucifer îndrepta lucrările logei. În alt loc al aceluiași palat s'a aflat un crucifix, întors cu capul în jos, era de desubtul lui era scris „Tăescă Satana”, și tot mai sunt destui ómeni naivi, cari cred, că francmasonii pot fi creștini buni și societatea lor urmăresce numai scopuri umanitare.

Casuri de mórte. Ștefan Bota, teolog absolut și subprefect în internatul Vancean de băieți din Blaș, după un morb greu și îndelungat a repausat în 1 a c. în etate de 28 ani. Defunctul a fost un tiner deștept și model de pietate și diligență. La oficiul funebrel din 3 a c. a fost de față și Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit și a însoțit sicriul defunctului până la aședarea în mormînt. Asemenea a asistat la înmormîntare tinerimea și corpul didactic dela toate institutele noastre de învățămînt, pe cum și un public numeros. — Avram Hărășan, paroch gr. cat. în Gledin, a repausat la 26 Maiu în al 52-lea an al preoției și al 77-lea al etății.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINTIFICĂ-LITERARĂ.

Instituțiunile calvinesci în biserica românească din Ardélü.

G.

Modulü alegerii mitropolitului.

(Continuare.)

Mitropolitulü Şaguna despre legislațiunea Pravilei cu privire la alegerile episcopilorü. Cândü Mitropolitulü Şaguna își propuse, să împrumute dela Saşii protestanți din Ardélü constituțiunea bisericească, și apoi să o dea bisericii sale, și a propus și aceea, ca constituțiunii acesteia să-i dea unü coloritü canonicü orientalü, ca publiculü să nu vadă, că de unde o a împrumutatü.

Încă în compendiulü său de dreptulü canonicü edatü la 1868 a pregătitü calea, pentru ca constituțiunea protestantă săsăscă să o pôta introduce în biserica sa ascunsă sub masca dreptulü orientalü.

Condusü Şaguna de ideile aceste în dreptulü său canonicü așa silă a făcutü canónelorü, a purcesü atâtü de arbitrariü în espunerea organismelorü bisericesci, câtü pre unü omü cunoscătorü de lucru îl pune în uimire, cum unü bărbatü seriosü și destulü de instruitü a pututü păși cu o atare scriere înaintea publiculü europénü.

O dovadă din cele mai limpedi despre cutezarea cea mare alui Şaguna este modulü cum tracteză legislațiunea Pravilei cu privire la alegerile episcopilorü.

Citeză Şaguna mai tote canónele privitoare la alegerile episcopilorü, cari le-am citatü și noi. ¹⁾

Din ele ese evidentü și limpede ca lumina sórelui, că Pravila numai episcopilorü le dă dreptă la alegerea episcopilorü.

Cu tote aceste, etă cum se eprimă Şaguna despre legislațiunea Pravilei cu privire la alegerea episcopilorü :

După ce spune mai înteiü, că în decursulü timpurilorü s'a ivitü necesitatea unorü regulări privitoare la constituirea episcopilorü, continuă astfelü :

„Essența regulării acesteia se reduce la aceea normă, carea designeză participarea clerului, a poporului, a sinodului episcopescü și a mitropolitului, și adecă: clerulü și poporulü prin representații lorü ıea parte la alegerea episcopului, saü cu dreptulü de presentare și candidare; sinodulü episcopescü ıea parte la alegerea noului episcopü cu dreptulü de censurare a candidației și a însușirilorü celui candidatü, și cu dreptulü de făcenda însciințare cătră mitropolitulü despre rezultatulü lucrării sale; și în urmă mitropolitulü ıea parte la alegerea noului episcopü cu dreptulü de supracensurare a celorü urmate de cătră reprezentanții clerului și poporului și de cătră sinodulü episcopescü, precum și cu dreptulü de designare și de hirotonie de episcopü a celui vrednicü și aptü după părerea sa dintre cei candidați, dar și cu dreptulü de neîncuviințare a actului de alegere, cândü pre dınsulü nu-lü mulțămescce nici unulü dintre candidați.“ ²⁾

Avemü totü dreptulü să-lü întrebămü, că în cari canóne din Pravilă se dispune, că „clerulü și poporulü prin representații lorü ıea parte la alegerea episcopului său cu dreptulü de presentare și candidare.“

În nici unulü din canónele Pravilei citate de elü și de noi nu se dispune nicăiri nici cu unü cuvintü nimicü despre participarea clerului și poporului prin reprezentanți la alegerea episcopului.

Şaguna înse avea de cugetü să introducă în biserica sa sistemulü, că clerulü și poporulü prin reprezentanți să alégă pre episcopi.

Voidü să facă lucrulü acesta, ar fi trebuitü să spună francü, că unü atare sistemü nu-și are basa so canonică în Pravilă, carea nu scie nimicü de așa ceva. Are înse sistemulü său ceva asemenea cu datina vechiă, ce a fostü în biserică înainte de ce s'a începutü legislațiunea Pravilei, și încă și după aceea, până ce legislațiunea Pravilei a triumfatü deplinü asupra praxeii antice bisericesci.

Cândü înse Şaguna sistemulü său pentru alegerea episcopilorü nu numai, că voesce să-lü probeze din Pravilă, ci încă îl identifică cu sistemulü Pravilei, atunci a pusü arbitriulü în loculü sciinței, și așa ori ce dispută trebuie să încete.

* * *

Modulü de purcedere a sinodului archierescü la alegerea episcopilorü. Precum s'a pututü vedé din canónele Pravilei citate mai susü, Pravila dispune numai, ca sinodulü archierescü cu mi-

ropolitulü în frunte să alégă pre episcopi, érá cu privire la numărulü episcopilorü presentii la sinodulü electoralü dispune, că minimumü este trei, érá dela cei absentii poftesce votü în scrisü. Mai de aproape și mai detaliatü nu dispune Pravila nimicü privitorü la alegerea episcopilorü.

Cu tote acestea pre temeiulü dispozițiilor de mai sus ale Pravilei și în legătură cu practa veche bisericească în resăritü s'a formatü o modalitate anumită, după carea în sinodulü archierescü se purcedea la alegerile episcopilorü. Modalitatea acésta stă din următoarele :

1. După ce s'aü adunatü la sinodü toți episcopi comprovinciali, saü dacă nu toți barémü trei, se purcedea la actulü alegerii. Mitropolitulü nu lua parte la actulü acesta, ci numai episcopi. Alegerea o conducea cartofilacele mitropolitului.

2. La votare luă parte toți episcopi presentii, să cetieă și voturile, cari le trimiteă episcopi absentii în scrisü. Érá majoritatea se combina din voturile tuturorü, atâtü a celorü presentii, câtü și a celorü absentii.

3. Cu majoritate absolută de voturi episcopi candidaü trei persoane pentru scaunulü episcopescü vacantü.

4. După terminarea alegerii episcopi compunea unü actü despre alegere numitü *decretulü alegerii*, pre care laolaltă cu protocolulü ședinței electorale, în care era descrişü cu de a măruntulü totü decursulü alegerii, îl trimiteă mitropolitului.

5. Mitropolitulü avea dreptü a denumi episcopü pre ori care din cei trei candidați, pre care-lü providea cu *decretulü demurii*, și apoi îl consacra.

Totü așa se purcedea și la alegerea mitropolitilorü, cu aceea deosebire numai, că atunci patriarchulü avea dreptulü de a denumi mitropolitü pre unulü din cei trei candidați. érá în câte unü locü președintele sinodului. ³⁾

După interpreții mistici ai canónelorü, sinodulü archierescü cu mitropolitulü în frunte simboliséză corpulü Apostolilorü cu Mântuitorulü nostru isusü Christosü. Episcopi suntü chipulü Apostolilorü, érá mitropolitulü chipulü Mântuitorului. Cei trei episcopi, cari trebuie să fie de față, simboliséză pre cei trei Apostoli distinși de ceialaltii prin o iubire mai mare și prin o inițiere mai adâncă în tainele lui Dumneșcé. ⁴⁾

* * *

Amesteculü împăraților la alegerea episcopilorü în resăritü. Până cândü biserica creștină a fostü asuprită de împărații romani, până atunci nici unulü nu s'a amestecatü în alegerile episcopilorü. Amesteculü împăraților s'a începutü numai după ce biserica și-a câștigatü libertate politică, érá împărații se geraü de patroni ai bisericii.

Amesteculü acesta alü împăraților în alegerile episcopilorü aü fostü de două specii.

Câte odată s'aü amestecatü împărații denumindü oi înșiși pre câte unü episcopü ici colo numai pentru a încunjura prin aceea tulburările, ce se prevedea, că se vorü nasce cu ocasiunea alegerilorü. În casurile aceste de comunü după denumire credincioșii se liuisceă și ratificaă denumirea, fiindcă împărații denumiaü bărbați, cari staü preste partide, și se bucuraü de stima generală.

Unü casü strălucitü avemü dela împăratulü Arcadiü, care după mórtea arhiepiscopului constantinopolitanü Nectariü numi în loculü pre sfintulü Ioanü Gură-de-aurü, pre care clerulü și poporulü îl prmi cu brațele deschise. ⁵⁾

Avemü unü casü încă și mai elocuentü despre unü atare amestecü alü împăratului în alegerea episcopilorü, cândü însuși sinodulü ecumenicü s'a învoitü, ca împăratulü să denumescă episcopü.

Sinodulü ecumenicü dela Efesü (431) a depusü pre eresiarculü Nestoriü din scaunulü arhiepiscopescü alü Constantinopolului. Nestoriü avea partidă mare în Constantinopolü și în jurü. Și așa se prevedea, că dacă nu va păși la mijlocü autoritatea împăratăscă, în Constantinopolü nu va fi cu putință a aședa unü episcopü dreptü credinciosü. Atunci sinodulü ecumenicü scrise clerului bisericii din Constantinopolü, să grijescă de biserică, până cândü împăratulü va denumi arhiepiscopü. *„Omnia, quae ad ecclesiam pertinent, custodite, rationem reddituri ei, qui Dei voluntate, piissimorumque ac*

¹⁾ Simeonü de Tessalonia »De a. s. Ordinatione« c. 6 Mateiü Blastare »Syntagma Alphabeticum« c. I. c. 11. și Thomassin »Vetus et nova ecclesiae disciplina« Part. II. L. II. c. 41.

²⁾ Thomassin op. și loculü citatü.

³⁾ Alzog »Handbuch der Universal-Kirchengeschichte« ed. II. Mainz 1872 t. I. pag. 354.

¹⁾ »Compendiü de dreptulü canonicü«. Sibiu 1868. pag. 250 și uu.

²⁾ Totü acolo pag. 252.

religiosissimorum imperatorum nostrorum nutu ordinandus est ecclesiae constantinopolitanae episcopus."¹⁾

Împăratul Teodosiu a și denumit apoi pre Maximianu. pentru care faptă l'a lăudat s. Ciril Alesandrinul, zicându, că prin ea nu a ajutat numai lui Macsimianu, ci bisericii întregi.

Chiar așa a purcesu și sinodul ecumenic dela Calcedon, după ce a depus pre ereticul Dioscuru arhiepiscopul Alexandriei.

Amestecul acesta al împăraților inse nu s'a întâmplat nici odată cu intențiunea rea de a vătămă libertatea bisericească la alegerea episcopilor. Și biserica încă a primit amestecul acesta nu ca pre o vătămă a libertății sale, ci ca pre un act de bunăvoință, prin care biserica fu scutită de rele mai mari.

A fostu inse și un alt amestec al împăraților în alegerea episcopilor, care n'a putut fi considerat decât de o vătămă flagrantă a libertății bisericii. Și amestecul acesta s'a întâmplat atunci, cându împărații fără de nici o lipsă puneau episcopi după placul lor fără de a asculta de nimeni.

Între împărații aceștia mai însemnați sunt Constanțiu și Valente. Amândoi erau adicți eresiei. Și ca să pôta întări eresia în totu imperiul, denumiau după plac episcopi eretici pre la scaunele episcopesci.

Amestecul acesta arbitrar al împăraților în alegerea episcopilor l'au considerat biserica de aceea, ce a fostu în adevăr, va să zică de o vătămă a libertății bisericești, și de o ingerință anticanonică în afacerile bisericești, și a și protestat în contra lui. „Ce canonă demandă, ca episcopul să fie trimis din palatul împărescu!“ strigă s. Atanasu împăratului Constanțiu.²⁾

Cu toate aceste inse în resărită împărații bizantini nunumai că se gerau de patroni ai bisericii, ci mai mulți dintre ei au și fostu

patroni adevărați, deși câte odată au trecut unu sau altu din ei preste marginile influinței determinate de noțiunea unui patron al bisericii.

Împrejurarea acesta a fostu cauza, de în resărită împărații totudeauna au avut o influință oarecare în constituțiunea episcopilor. În urmă influința acesta a împăraților fu regulată așa, că devenind unu episcopat în vacanță, episcopi din mitropolia respectivă laolaltă cu mitropolitul adunau în sinod candidați trei persoane pentru scaunul episcopesc vacant respectiv. Din acești trei candidați împăratul apoi avea dreptul a denumi pre unu ori și pre care.³⁾ Datina acesta se observă și dacă nu la toate, dară cel puțin la scaunele episcopesci cele mai însemnate, cum sunt cele patriarhali și altele. Unde nu se observa, acolo din cei trei candidați ai sinodului arhieresc mitropolitul sau președintele sinodului avea dreptul a denumi pre unu.

Unii împărați inse nu s'au mulțămît numai cu dreptul denumirii unuia din cei trei candidați de sinodul arhieresc, ci începur a denumi după plac episcopi fără de a mai întreba de nici unu sinod, decât după denumire poțtea, ca sinodul să ratifice denumirea. Împăratul Ioan Cantacuzen inse la 1362 erăși a restituit sinodelor arhieresci dreptul candidării.

(Va urma.)

* * *

¹⁾ Habert »Archieraticon«. Paris 1676 pag. 459, și Cuvintarea împăratului Ioan Cantacuzen din 1362 totu acolo pag. 482. Codin Curopalata »De officiis magnae ecclesiae constantinopolitanae« c. 20, Simeon de Tessalonica »De s. s. Ordinatione« ed. Mor. Antv. 1709 pag. 140 și Zishman »Die Synoden und die Episcopal-Aemter in der Morgenländischen Kirche«. Vienna 1867 pag. 9 și 10. La cuvintarea împăratului Ioan Cantacuzen se provocă și monahii din Blașu în o epistolă către doi frați ai lor, cari petreceau în Viena, scrisă din incidentul alegerii dela 1764. Ei vorbesc inse de candidarea celor trei persoane prin clerul diecesan, cu toate că cuvintarea lui Ioan Cantacuzen vorbește de candidare prin sinodul arhieresc. »Acte sinodale« de I. M. Moldovanu t. I. pag. 138.

¹⁾ Thomassin op. cit. P. II. Lib. II. c. VI. p. 14.

²⁾ Historia Arianorum n. 51.

Bianca.

Dramă în două acte.

Pentru fete

de

Domnișora M. de Metz.

(Fine.)

Principesa. Miserabilul!

Paola. După omorul lui Iacopo bărbatul meu fu osândit la moarte. L-am ajutat, să fugă. Dar celula, în care era închis aproape de o lună, era dedesubtul șanțurilor castelului, și era așa de umedă, cât curgea apa pe pereți. Am aflat pe sermanul meu Tevero secat de puteri, și dacă nu l-ar fi mănăat un dor ardător de răsunare, nici odată n'ar fi avut puterea, să-mi urmeze. Voia la plecare să aprindă castelul, ca fiica d'ale să pără în flăcări. Eu l-am desfătuit propunându-i, să răpescă pe Bianca, de care mă alipisem în amintirea unei alte mică Bianche, pe carea o perdusem. L-am făcut, să înțelegă, că răsunarea n'ar fi deplină, dacă moartea copilei s'ar pute ascrie flăcărilor. El m'a priceput, și noi plecărăm.

Principesa (apăsată). Copila mea!

Paola. I-am mântuit viața! Ai noștri incunoscuți prin mine ne așteptău, și ne refugiarăm aici.

Principesa. Aici? Dar muntele a fost scormonit, în tot chipul în mai multe rânduri. Îmi pare cu neputință, ca această casă să fie scăpat de a fi necăutată.

Paola. O, nici nu a rămas necăutată. Nu locuim noi aici în veșul lumii. Tevero și eu—

Principesa. Nu te pricep.

Paola. Sub casa asta este un suteran, care conduce la o strîmtoare aproape inaccesibilă, și a cărei intrare din această latură rămâne de tot ascunsă, dacă omul nu e ini-

țiat. Prin suteranul ăsta dar puterăm noi scăpa de sbirii principelui. Dar la câteva zile după scăparea sa bărbatul meu, deja greș bolnav, simțind, că moartea i-se apropie, m'a făcut, să jor pe cruce, că nu voiū reda nici odată pe Bianca. Fiul nostru Pietro, care era de față, asemenea a jurat tatălui său, că poruncile lui vor fi respectate.

Principesa. Dar fiica mea?

Paola. Fiindcă prezența copilei putea să ne pără, Bianca a fost condusă de unul din ai noștri însoțit de femeea sa într'o mănăstire. Se prezentară ca nisce neguțători avuți, cari sunt siliți, să se espatrieze, și nu voiaū, să-și espună scumpa lor copilă oboselilor unui drum de mai mulți ani. Suma, ce o lăsară, a făcut, să se delature toate dificultățile, și a alungat bănuelile, ce s'ar fi putut nasce.

Principesa. În fine? În fine?

Paola. Înțelegi . . . deși încă de tot tinăr, — încă nu era de douăzeci de ani, — Pietro a fost primit de șef din partea companiei . . .

Barbara (la o parte). Ar pute mai bine să se ducă bandă.

Paola. Ei bine! Pietro și ai lui au fost surprinși în ultima lor expediție. Au fost conduși la Firamonte. Măne vor fi judecați, și dta scii, că moartea îi așteptă. Măntuesce-mi fiul, și-ți voiū reda fata . . .

Principesa. O, îl voiū mântui, îl voiū mântui! Dar fata mea? . . .

Paola. Scrie numai decât judeilor, și cât ce Pietro va fi liber, va merge, să-ți caute fata, și și-o va readuce . . .

Barbara (deodată). Scrie, domnă, dar fii prudentă și nu acorda o grație fără a ave o garanță.

Paola (reutăciosă). Tu totdeauna m'ai

detestat, Barbara, dar eu încă sunt tot cea mai tare.

Principesa (care în acest timp a scris pe nisce foite, către Paola). Ești aici, ceea ce-mi ceri. (Îi predă hârtia.) Am semnat agrățiarea lui Pietro, dar el nu va ieși din prinsore, până când nu va merge însă-și fata mea, să-și deschidă ușile.

Paola. O, dta ai drept! Eu îmi cunosc fiul, el va preferi moartea, decât să-și calce jurământul! (Michaela a intrat la finea scenei.)

Scena VI.

Acele-și, Michaela.

Barbara (observându-o se apropie repede de principesa). Dă grație fără condițiune, ori mai bine nu, nu da grație acestor miserabili. (Principesa o privește surprinsă.) Gândesce-te la aceste două fete, cari sunt aici, . . . una din ele e Bianca, de asta sunt sigură.

Principesa (luminată). Da, ai dreptate, însă care-i?

Paola (triumfătoare). A! A! Care? Ești ce nu v'ei voiū spune de loc, pe câtă vreme fiul meu va fi sub zăvoare.

Michaela (înaintând). Ei bine! Eă, mătușă, voiū spune. Am înțeles tot, am cetit hârtiile din lădiță și toate le-am priceput.

Paola (furiosă). Tac!, nefericito!

Scena VII.

Acele-și, Beatrice, urmată de Angiolina.

Beatrice. Ce va să ducă șgomotul ăsta? E cu neputință, să te odihnesci. Așa-i, că trăsura încă nu a sosit?

Principesa. Tăcere! (Către Paola.) Grăesce, pentru Dumneșeu! Albi milă de mine, Marienzo! . . .

Angiolina (înaintând). Marienzo! Marienzo! O, acest nume, nu-l aud pentru întâia

6ră. (Principesa și Barbara o privesc fără răsuflare.) Mătușă, pe cine o chemă Marienza? Paola. Pe mine!

Angiolina. Pe dta? (Gândindu-se într'una.) Marienza, . . . Marienza, nu. . . . nu astfel. A! Îmi aduc aminte. . . Manza. . .

Principesa (ne mai stăpânindu-se). Copila mea! Copila mea! (O cuprinde pe Angiolina în brațele sale.) O, acum nu mă mai tem de nimic, nimeni nu te va mai smulge din brațele mele.

Angiolina. Dămnă, . . . ce vrei să ții? Dta, mama mea? O, Dumnezeu! E asta cu putință! (Paola cade sădărită pe un scaun.)

Beatrice (pe carea Barbara vre, să o rețină, cu necas). Ce înșamnă comedia asta, mătușe? Ce ții fata asta?

Principesa (cu mândrie, arătându-și fata). Principesa Bianca Firamonte, verișora dtale, contesă Malfati, care va binevoi a-ți scusa cuvintele. (Cătră Angiolina.) Fata mea, îți prezentez pe contesina Beatrice Malfati, binevoesece a-i acorda amicitia ta. (Beatrice cade amețită pe un scaun. Barbara merge lângă ea.)

Beatrice (deprimată). O, visurile mele! Principesa (bătă de bucurie.) Fiica mea! Paola (cu desperare). Și eu — mi-am pierdut fiul!

Principesa. Eu ți-am promis agrațierea lui, îmi voi ținé promisiunea, dar cine va duce acéstă scire judecătorilor?

Michaela (înaintând). Eă, dămnă. Dacă Pietro n'a fost totdeuna bun față cu mine, mătușă mea a avut grijă de sermana orfană, carea îi va dovedi astfel, că nu este nerecunoscătoare.

Principesa. Mergi, copila mea, grăbesce, eă știu, ce sunt grijile de mamă. (Michaela lese.)

Paola (merge încet înainte, întindând mâinile). Principesa (privesc în ochii ei). Îertare, dămnă! Și tu, Bianco, încă mă iertă. Te iubiam, dar nu puteam să-ți jefesc pe fiul meu.

Bianca (ajutându-o, să se ridice). Ridică-te, mama mea îți iertă, și eu nu voi ulti, că m'ai grijit în pruncia mea.

Barbara (care a s'a dus în fund). Dămnă! Dămnă! Eă-vă ómenii.

Principesa (cătră Paola). Ascultă-mă, Marienzo! După ce fiul tău se va fi întors, înduplecă-l, să se depărteze, să părăsescă Italia. De astă dată i-am scăpat, dar de va fi prins de nou, cine scie, dacă i-ai mai

pute scăpa de pedepsă! . . . Vino, Bianco, vino, să-ți refeaă locul în palatul strămoșilor tăi și să nu ne mai gândim decât la fericirea de a fi érași laolaltă.

Bibliografie.

„Vatra“ nrul 10 a apărut cu următorul sumar: *Despre ridicol și comic* de V. D. Păun. *Nici visul n'alină durerea*, poezie, de I. Bonifacé-Hétrat. *O familie domnescă în exiliu* de Neculai Iorga. *Nora* (de Henrik Ibsen) de Tr. de B. Marian. *Visita la o bolnavă* de Spir S. Hasnaș. *O poezie nemțescă de V. Alexandri* de G. Coșbuc. *Buga* poezie de C. Berariu. *Majoratul* (de Hoffmann) de Tr. de C. Ramură. *Di Mac Williams și Fulgerul* de Tr. de Sergiu. *Fel de fel de * * ** — *Ilustrațiile*: Un suflet bun. La Isvor. Mormintul lui Petru Schiopul. Mistreții în timp de iernă. Allegretto. Visul lui Michel Angelo. Dim timpurile vechilor germâni. Blondina.

La tipografia seminarială se află de vânzare:

Octolohul cel mic ediț. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăi de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu *Pentecostariul* costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copcii fl. 10.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la olaltă 1 fl. 50 cr.

Istoria universală bisericească de Dr. A. Grama. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Liturgieră, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Euchologiu

cușinca a dămnă, revăgata supă originală grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipari frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, érá legat în peletare fl. 3.80.

Cestuni

din

dreptul și istoria bisericeii românesce unite, studiū apologetic din incidentul invectivei „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolaș Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericeii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți espedate franco 1 fl. 85 cr.

Istoria particulară a bisericeii unite de Dr. A. Grama broș. 1 fl. 50 cr.

Testamentul și Litterele fundationale ale fericitului Archiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Blaș 1892. Tipografia Seminarului gr. cat. din Blaș. Se află de vânzare la Administrația „Unirii“. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

Decretele Conciliului, provincial prim edițiunea a II-a broș. 80 cr.

Decretele Conciliului provincial al doilea, edițiunea a II-a broș. 65 cr.

Pregătire la mórte, adecă considerațiunii asupra maximelor eterne folosite tuturora pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericeii. În versiune românescă de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminarului archidiececan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

337 szám.
1895.

(17) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1895. évi 888/polg. számú végzése következtében Klein Sámuel árverést vezető felülfoglaltató továbbá Dániel István alapfoglaltató, és végre Buresch János és Fenyves M. czég felülfoglaltatók javára Schuller Frigyes és Schuller Károly ellen 409 frt 28 kr, 4000 frt, 262 korona 62 fillér és 65 frt 40 kr. s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1770 frt 30 kr-ra becsült házi butorok, ruha és ágynémű, üveg-némű, 2 drb ló, 1 lószekér, lóra való hákok, építéshez való átvány gerendák, fenyőfa deszka, és több aprólékos szobadisz tárgyak 1—150 tételből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíróság 1282/1895 számú végzése folytán feleltő tőkék, azok 6% kamatai, és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig Balázsfalván végrehajtást szenvedettek lakásainál leendő eszközlésére 1895. évi Junius hó 10 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Balázsfalván 1895. évi Május hó 20-ik napján.

Thát György,
kir. bírószági végrehajtó.

Cu deosăbită stimă cuteză a încunoscința pre Veneratulă Cleră greco-catolică, că precum și până acum iaă asupra-mi gătirea de

Iconostase, amvóne, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericeloră, în ce privesc lucrulă de măsură și de sculptoră, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea aceloră obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servesoă cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice aă căștigatū recunoscere deosăbită, și tóte mă îndreptătescū la sperarea, că Veneratulă Cleră mă va împărtăși ocașionalminte de prețuită-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să meritū renumele celū bunu, care mi-l'am căștigatu până acum.

Prin tarifulă de zone dispărăndū depărtările, prin acésta capacitatea de concuringă mi-s'a măritū.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ianuariū 1892

cu deosăbită stimă

Carolū Müller,

auritoră și fabric. de recuis. bisericesci.

(7) 17—?